

► **Natuurmonumenten: grote dieren vreten kwetsbaar gebied kaal**

Damhert vogelvrij, terwijl reetje mag rondhuppelen

Het lijkt tegenstrijdig dat grote herten worden afgeschoten, terwijl de kleine hertjes vrij mogen rondhuppelen. Maar daar zit een goed verhaal achter, stelt Natuurmonumenten.

Harrie van Opstal
Nieuwkoop/Woerdense Verlaat

Het gaat om reeën en damherten in het Nieuwkoopse Plassengebied. Eerst even voor het goede beeld: reeën zijn die kleine roodbruine dieren die door nogal wat mensen als jonge herten worden gezien. Maar de ree is een apart soort hert, het kleinste in Nederland. Het edelhert (bekend van de Veluwe) is het grootste, terwijl het damhert (met de spikkels op z'n rug) het midden-maatje is.

De boswachters hebben in het afgelopen winterseizoen op bij reeën favoriete plekken in de Nieuwkoopse Plassen tellingen gehouden. Op de twee plekken waar de boswachters postten, telden ze alles bij elkaar 22 reeën. Boswachter Juriaan van Leeuwen: „We vermoeden op basis hiervan dat in het hele plassengebied ongeveer dertig reeën leven.“

In 2010 werd het eerste ree in het Nieuwkoopse Plassengebied waargenomen. Het dier had het moerasgebied op eigen gelegenheid gevonden. Voordien was de ree liefst dertig jaar achtereen niet meer in het plassengebied waargenomen.

Kwetsbaar

Ondanks dat het natuurgebied met z'n zeldzame moerasbegroeiing kwetsbaar is, kan de ree hier geen kwaad. Het ree is allesbehalve een veelvraat; hij knabbelt aan bomen, struiken, gras-kruiden. Vanwege z'n kleine maag kan hij slechts kleine hoeveelheden voedsel verwerken. Juist daarom past de

ree goed in het natuurlijke systeem van de Nieuwkoopse Plassen, licht de boswachter toe.

Anders ligt dat met z'n grote broer. Het damhert komt voor in de Polder Westveen nabij Woerdense Verlaat. Van Leeuwen vertelt dat het gaat om ontsnapte dieren uit een hertenkamp in de buurt. „We zagen het ruim tien jaar geleden met eigen ogen gebeuren. Ze waren uit-gebroken en liepen door ons natuurgebied. Het lukte de inmiddels overleden eigenaar ook niet om de dieren te vangen. Het ging om ongeveer acht ont-

snapte dieren, maar dat aantal groeide al snel uit tot ongeveer dertig.“

Van de provincie Zuid-Holland kreeg Natuurmonumenten in 2020 toestemming om deze herten af te schieten. Als er niets zou worden gedaan, zou de populatie al snel naar honderd stuks kunnen groeien. De boswachter: „Damherten horen, anders dan reeën, niet in dit gebied thuis.“

Een damhert is met 35 tot 100 kilo veel groter en zwaarder dan een ree, dat hooguit een kilo of 30 zwaar is.“

Hij legt uit: „Een damhert eet veel meer, het kan een gebied als dit helemaal kaal vreten. Juist in de Polder Westveen proberen we meer blauwgraslanden, bloemrijke graslanden, terug te krijgen. Het damhert staat dat doel echt in de weg.“

Zeven of acht

In de afgelopen twee winterseizoenen zijn de meeste dieren geschoten. Er lopen nu nog zeven of acht dieren rond, schat Natuurmonumenten. Die worden in het eerstvolgende winterseizoen ook afgeschoten.

Maurice La Haye, onderzoeker bij de landelijke Zoogdierverseniging, beaamt dat Natuurmonumenten zich voor een 'heel lastig dilemma' gesteld ziet. „De vraag is of je een kaalgevreten gazon met damherten wil of een

▲ **Boswachter Juriaan van Leeuwen.** FOTO: MELISSA KLAZING

bloemrijk graslandengebied met veel vlinders en andere insecten, maar zonder herten.“

Dommer

„Natuurlijk, het damhert is met z'n grote bruine ogen een heel leuke soort, echt Bambi-waardig. Maar in grotere aantallen kunnen deze dieren een heel natuurgebied kaal vreten. Kijk maar naar de Amsterdamse Waterleidingduinen waar dat gebeurt“, weet de onderzoeker.

Maar ook de verkeersveiligheid is een dingetje. La Haye: „Waar een ree plots de weg oversteeft en wegspringt, gaat damhert niet op z'n zij.“

Hij is gewoon wat dommer en denkt 'daar komt iets geks aan'. En zo'n dier in paniek kan zomaar tegen een naderende auto aan springen, met alle gevolgen van dien.“

“**Zo'n dier in paniek kan zomaar tegen een naderende auto aan springen**

– Maurice La Haye